

VHDL 1

- **Programmerbara kretsar**
 - CPLD
 - FPGA
- **VHDL**
 - Kombinatorik
 - `with-select-when`
 - `when-else`
 - Sekvensnät
 - `process`
 - `case`
 - `if-then-else`

1

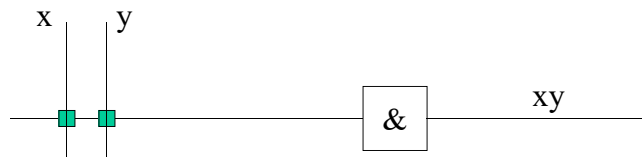
Programmerbara kretsar

- PLD = programmable logic device
- CPLD = complex PLD,
i princip flera PLD-er på ett chip
ex: 108 vippor + 540 produkttermer
- FPGA = field programmable gate array,
komplexa kretsar upp till flera miljoner
grindar.
Ex: 20000 vippor + komb.logik
+ 32 2 kB RAM + 32 DSP (mult+ack)

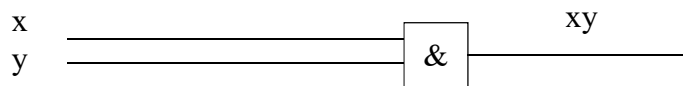
2

2

En notation

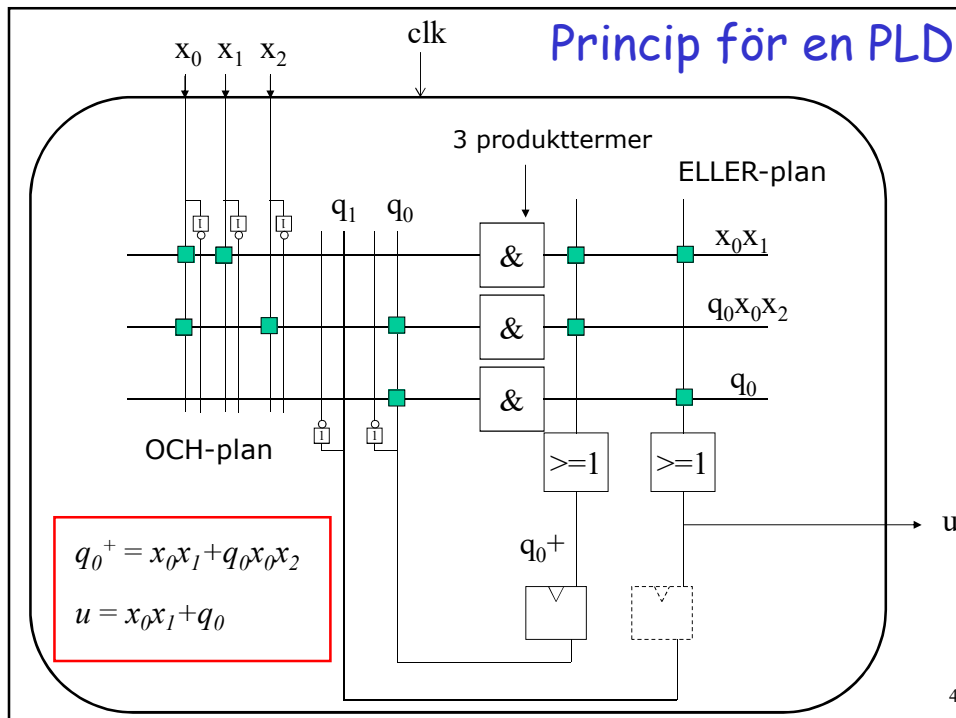
betyder

3

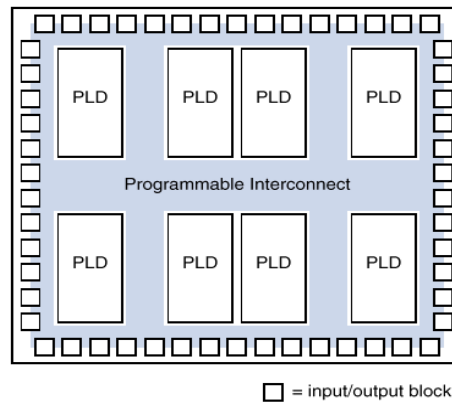
3

Princip för en PLD

4

En allmän CPLD

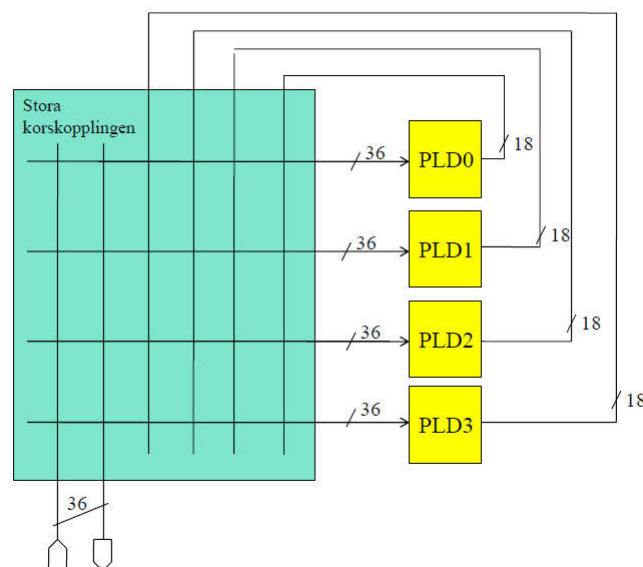

En samling PLDer på ett chip med programmerbara hopkopplingar

5

5

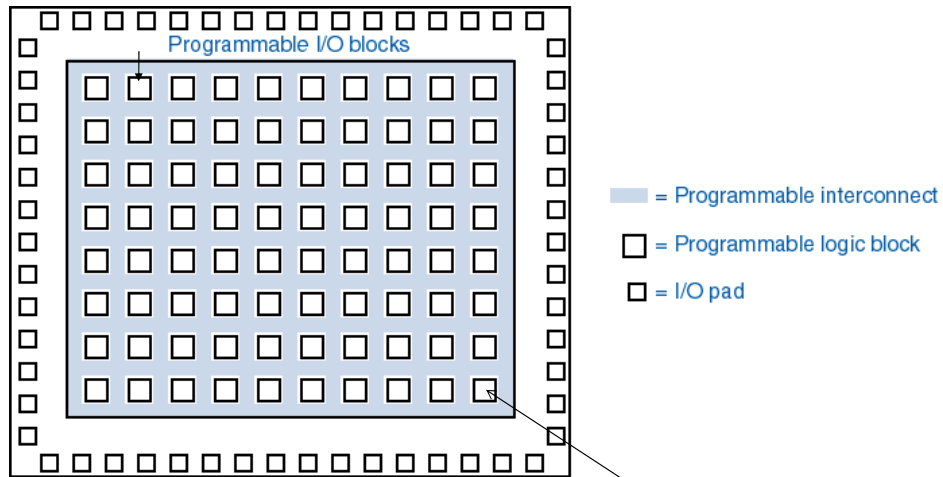
CPLD Xilinx 9572 - blockschema

6

6

General FPGA chip architecture

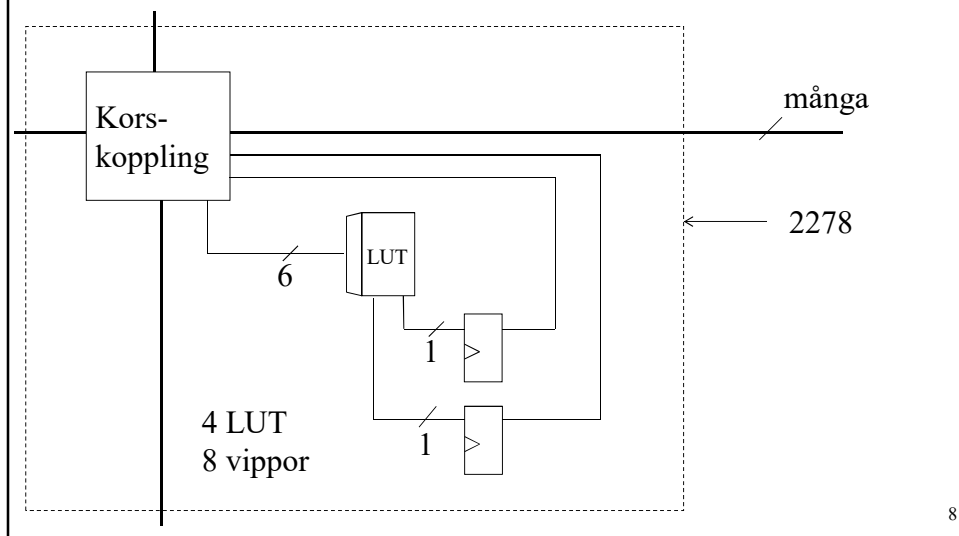
Dessutom 32 x 2kB RAM
 32 x DSP (mult + add)
 Vissa FPGA-er innehåller CPU-er

CLB = configurable logic block

7

Vad innehåller en CLB?

Logik görs med LUT (look up table)
 "fyll i sanningstabellen i ett minne"

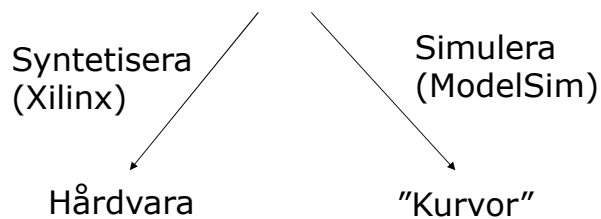
8

VHDL

■ VHDL=VHSIC Hardware Description Language

■ VHSIC = Very High Speed Integrated Circuit

■ Ett programspråk för att:

9

9

Varför VHDL ?

■ Hantera komplexitet

- VHDL-koden kan simuleras
- Beskrivning på flera olika abstraktionsnivåer

■ Ökad produktivitet

- snabbare än schemaritning
- återanvändbar kod

■ Modernt programmeringsspråk

- Rikt, kraftfullt
- Parallellt, ADA-liknande, starkt typat, overloading
- Ej objektorienterat

-
- ```
graph LR; A[1) a+b] --- B[2) Kedja av heladderare]; B --- C[3) Bygg adderare med NAND-grindar]
```
- The diagram shows three levels of abstraction for VHDL code, connected by arrows pointing from left to right. The levels are: 1) a+b, 2) Kedja av heladderare, and 3) Bygg adderare med NAND-grindar.

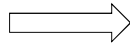
10

10

## VHDL nackdelar?

- Svårt att lära sig?
  - **Delmängd för syntes : 1-2 dagar!**
  - Avancerade simuleringar : 1-2 månader
- Nytt sätt att tänka
  - **Lätt att hamna i mjukvarutänkande!**
  - **FPGA-n, CPLD-n är inte en processor för VHDL**
  - **VHDL är inte sekvensiellt utan parallellt**
  - **Tilldelning, variabler betyder inte samma sak som i andra prog.språk**
  - **Gör så här:**

Tänk hårdvara och  
gör ett blockschema



Översätt till VHDL

11

11

## Hur ser ett VHDL-program ut?

```
entity namn1 is
 -- beskrivning av in- och utgångar
end entity namn1;
```

} Gränssnitt mot omvärlden

```
architecture namn2 of namn1 is
 -- beskrivning av interna signaler
begin
 -- beskrivning av funktion
end architecture namn2;
```

} Funktion

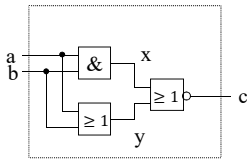
VHDL är inte case sensitive, små eller stora bokstäver spelar ingen roll, ej heller mellanslag.

12

12

VHDL för kombinatoriska nät

```
entity cnet is
 port(a,b: in std_logic;
 c: out std_logic);
end entity cnet;
```



```
architecture firsttry of cnet is
 signal x,y:std_logic;
begin
 c <= x nor y;
 x <= a and b;
 y <= a or b;
end architecture firsttry;
```

Parallellt ”exekverande” satser. När ex a ändras så blir $x \leq a \text{ and } b$ och $y \leq a \text{ or } b$, vilket gör att $c \leq x \text{ nor } y$. Ordningen spelar ingen roll.

13

13

Vad betyder ett VHDL-program?

Syntetisering (Xilinx)

- $x \leq a \text{ and } b$;
betyder att en OCH-grind kopplas in mellan trådarna a,b och x

Endast en tilldelning på x tillåten.

Simulering (ModelSim)

- $x \leq a \text{ and } b$;
är en parallellt exekverande sats som körs om a,b ändras

Än så länge är ordningen mellan satserna oviktig

”Programmera” aldrig i VHDL!

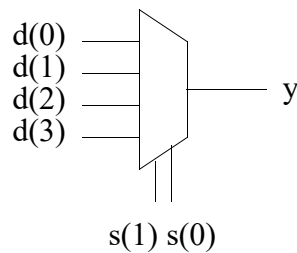
Tänk hårdvara => översätt till VHDL

14

14

En multiplexer

```
entity mux is
 port(d: in std_logic_vector(0 to 3);
 s: in std_logic_vector(1 downto 0);
 y: out std_logic);
end entity mux;
```

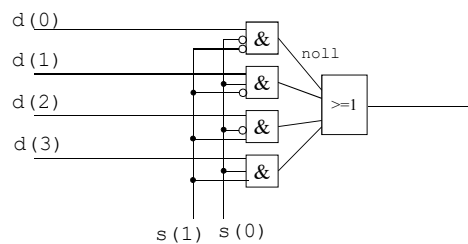

15

15

Multiplexern, forts

```
architecture booleq of mux is
 signal noll,ett,tva,tre: std_logic;
begin
 noll <= not s(1) and not s(0) and d(0);
 ett <= not s(1) and s(0) and d(1);
 tva <= s(1) and not s(0) and d(2);
 tre <= s(1) and s(0) and d(3);
 y <= noll or ett or tva or tre;
end architecture booleq;
```


16

16

Multiplexern, forts

VHDL har en sats som precis motsvarar en mux:

```
architecture behavior1 of mux is
begin
 with s select
 y <= d(0) when "00",
 d(1) when "01",
 d(2) when "10",
 d(3) when others;
end architecture behavior1;
```

Lägg märke till:

- det finns enn <= i satsen.
- enn rad är sann

17

17

with-select-when

- Är en parallell sats, concurrent statement
- Endast utanför **process**

```
with (styrsignal) select
 (utsignal) <= (uttryck 1) when (signalvärde 1),
 (uttryck 2) when (signalvärde 2),
 ...
 (uttryck n-1) when (signalvärde n-1),
 (uttryck n) when others;
```

OBS: samtliga värden på styrsignal måste täckas!

18

18

Multiplexern, forts

```
architecture behavior2 of mux is
begin
 y <= d(0) when s = "00" else
 d(1) when s = "01" else
 d(2) when s = "10" else
 d(3);
end architecture behavior2;
```

19

19

when-else

- Är en parallell sats, concurrent statement
- Endast utanför **process**

```
(signal) <= (Signal1) when (Villkor1) else
 (S2) when (V2) else
 ...
 (SN-1) when (VN-1) else
 (SN);
```

Lägg märke till:

- det finns enn <= i satsen.
- noll eller flera villkor är sanna

$$S = S_1V_1 + S_2\bar{V}_1V_2 + \dots$$

20

20

Kommentar:

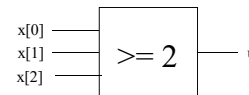
Både **with-select-when** och **when-else** kan uttrycka vilken Boolesk funktion (K-nät) som helst!

```
signal x: std_logic_vector(2 downto 0);
signal u: std_logic;
```

```
-- man kan skriva så här
with x select
 u <= '1' when "011",
 '1' when "101",
 '1' when "110",
 '1' when "111",
 '0' when others;
```

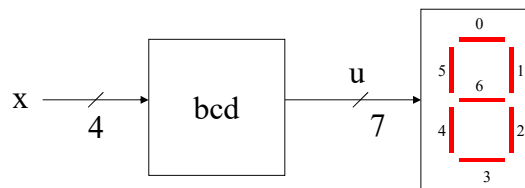
```
-- eller så här
u <= '1' when x=3 else
 '1' when x>4 else
 '0';
```

```
-- eller ...
```


21

Exempel: BCD -> 7-segment

x	u
0000	0111111
0001	0000110
...	...

22

22

Exempel: BCD -> 7-segment

```
entity bcd is
 port (x : in std_logic_vector(3 downto 0);
 u : out std_logic_vector(6 downto 0));
end bcd;

architecture sanningstabell of bcd is
begin
 with x select
 u <= "0111111" when "0000", u <= "0111111" when x="0000" else
 "0000110" when "0001", "0000110" when x="0001" else
 "1011011" when "0010", "1011011" when x="0010" else
 "1001111" when "0011", ...
 "1100110" when "0100",
 "1101101" when "0101",
 "1111100" when "0110",
 "0000111" when "0111",
 "1111111" when "1000",
 "1100111" when "1001",
 "1111001" when others;

end sanningstabell;
```

kanske inte lika bra då
x=... måste upprepas.

23

23

Vad har vi så långt?

- **entity** beskriver gränssnittet
- **architecture** beskriver innehållet
- Mellan **begin** och **end** har vi parallella satser.
  - "vanlig" signaltildelning **c <= a and b;**
  - **with-select-when** är en mux.
  - **when-else** är en generaliserad mux.
  - Ovanstående används för kombinatorik utanför process-satsen

24

24

Vad kommer nu?

- VHDL för sekvensnät,
  - process-satsen
    - case-when
    - if-then-else
- } Endast inuti process-sats!

25

25

Sekvensnät - en D-vippa

```
entity de is
 port(d,clk: in STD_LOGIC;
 q: out STD_LOGIC);
end de;

architecture d_vippa of de is
begin
 process(clk)
 begin
 if rising_edge(clk) then
 q <= d;
 end if;
 end process;
end d_vippa;
```

Processen exekveras
när clk ändras
sensitivity list

q uppdateras på
positiv clk-flank

I en process (clk) -sats gäller
(med rising_edge(clk))
=> alla VL får en vippa på sig!

26

Vad blir detta?

```
process (clk)
begin
 if rising_edge (clk) then
 y <= x;
 z <= y;
 end if;
end process;
```

Låt $y=0, z=0$.

Sätt $x=1$ och klocka en gång. Då blir väl $z=y=1$?

27

27

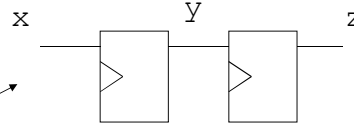
Så här blir det!

Inuti klockad process

```
y <= x;
z <= y;
```

synt

Alla VL får
en vippa på sig

sim

Alla VL får
ett + på sig

$y^+ = x;$
 $z^+ = y;$ } Nästa värde

$y = y^+;$
 $z = z^+;$ } Tildelning

28

28

Simulering

Ibland får man höra att:
Koden inom processen
exekveras "sekvensiellt"!

Det är bara halvt sant!

Så här är det:
(eller så här gör ModelSim):

- 1) Evaluera nästa värde
sekvensiellt

$y^+ = x$
 $z^+ = y$

- 2) Uppdatera parallellt

$y = y^+$
 $z = z^+$

```
process (clk)
begin
 if rising_edge (clk) then
 y <= x;
 z <= y;
 end if;
end process;
```

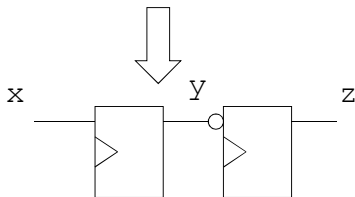
29

29

Till slut

```
process (clk)
begin
 if rising_edge (clk) then
 y <= x;
 z <= y;
 z <= not y;
 end if;
end process;
```

Är faktiskt OK!
Men skriv inte så!


```
-- 1
process (clk)
begin
 if rising_edge (clk) then
 y <= x;
 end if;
end process;

-- 2
process (clk)
begin
 if rising_edge (clk) then
 z <= y;
 end if;
end process;

-- 3
process (clk)
begin
 if rising_edge (clk) then
 z <= not y;
 end if;
end process;
```

2 och 3 ihop går inte!

30

30

Ett exempel

```
process(clk)
begin
 if rising_edge(clk) then
 y <= x;
 if (y='1') then
 z <= '1';
 else
 z <= '0';
 end if;
 end if;
end process;
```

```
process(clk)
begin
 if rising_edge(clk) then
 y <= x;
 end if;
end process;

z <= '1' when (y='1')
else '0';
```

Ger båda samma funktion för z?

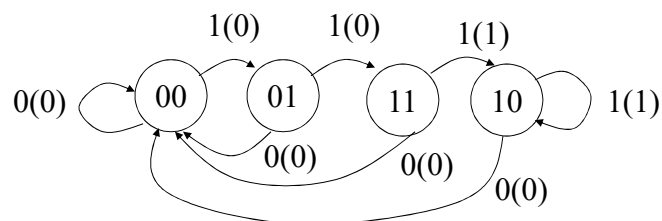
Nej, z till vänster kommer en klockpuls senare än z till höger.

31

31

Ett annat exempel

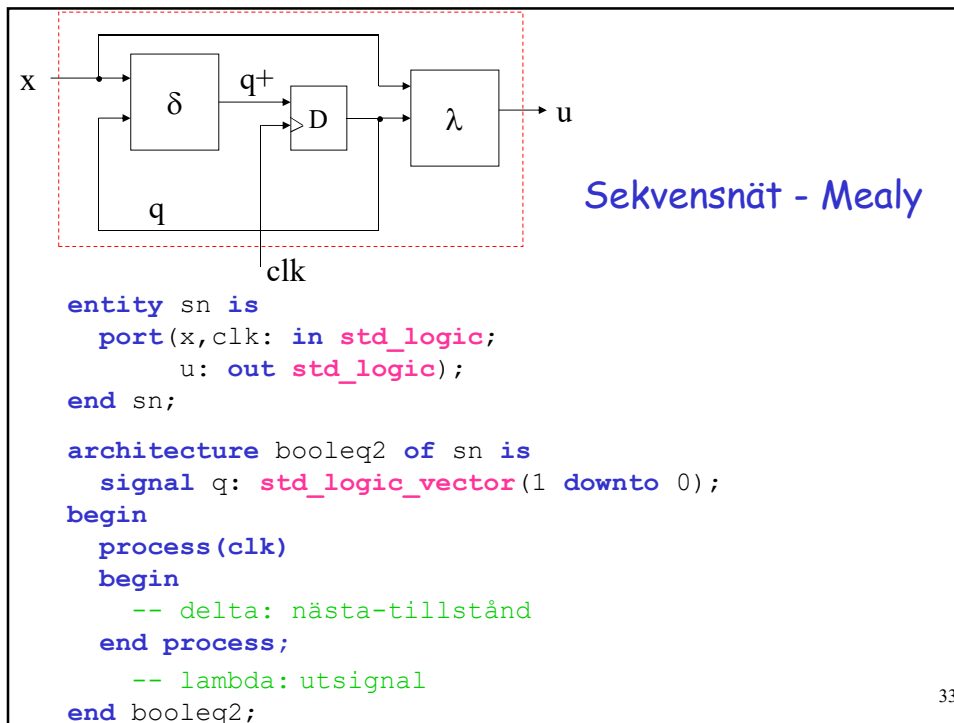
Bygg ett sekvensnät, som ger utsignalen 1 när insignalen varit 1 i minst tre klockcykler i rad.

32

32

33

case-when

- Endast inuti **process**
- Måste beskriva vad som händer för alla värden på styrsignal
- motsvarar **with-select-when**, men är kraftfullare

```

case (styrsignal) is
 when (värde 1) => (sats 1);
 when (värde 2) => (sats 2);
 ...
 when (värde n-1) => (sats n-1);
 when others => (sats n);
end case;

```

34

34

if-then-else

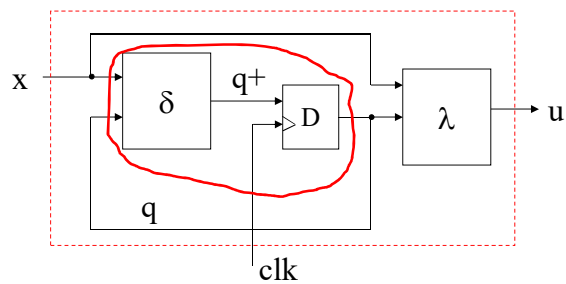
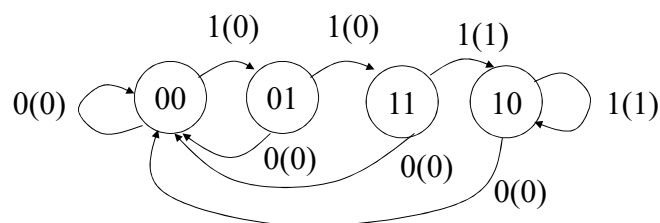
- Endast inuti **process**
- motsvarar **when-else**, men är kraftfullare

```
if (uttryck 1) then
 (sats 1)
elsif (uttryck 2) then
 (sats 2)
elsif (uttryck n-1) then
 (sats n-1)
else
 (sats n)
end if;
```

35

35

Vi slår ihop δ -nätet och tillståndsvipporna

36

36

δ -nätet och tillståndsvipporna

```

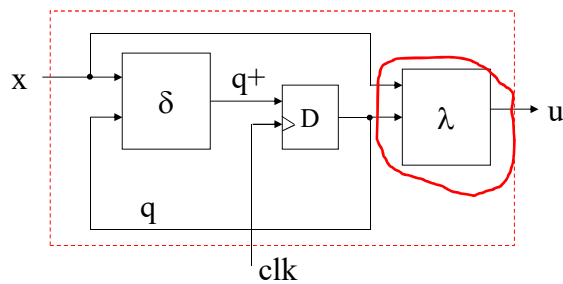
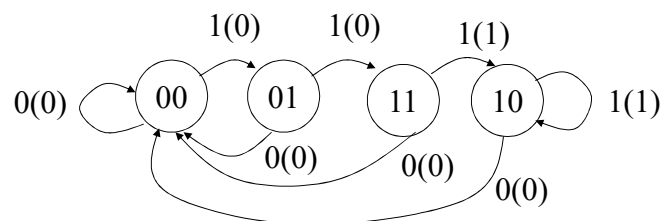
-- delta: nästa-tillstånd
process(clk)
begin
 if rising_edge(clk) then
 case q is
 when "00" => if x='1' then q <= "01";
 else q <= "00";
 end if;
 when "01" => if x='1' then q <= "11";
 else q <= "00";
 end if;
 when "11" => if x='1' then q <= "10";
 else q <= "00";
 end if;
 when "10" => if x='1' then q <= "10";
 else q <= "00";
 end if;
 when others => q <= "00";
 end case;
 end if;
end process;

```

37

37

λ -ekvationerna ska vara kombinatorik

38

38

λ -ekvationen

K-nät utanför processen

```
u <= '1' when q="11" and x='1' else
 '1' when q="10" and x='1' else
 '0';
```

eller optimerat (fixas av syntesverktyget):

```
u <= x and q(1);
```

Kommentar: and funkar alltså på
typerna `std_logic` och `boolean`

39

39

Komplett kod

```
entity sn is
 port(x,clk: in std_logic;
 u: out std_logic);
end sn;

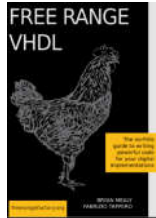
architecture booleq2 of sn is
 signal q: std_logic_vector(1 downto 0);
begin
 -- delta
 process(clk)
 begin
 if rising_edge(clk)
 case q is
 when "00" => if x='1' then q <= "01";
 end if;
 when "01" => if x='1' then q <= "11";
 else q <= "00";
 end if;
 when "11" => if x='1' then q <= "10";
 else q <= "00";
 end if;
 when "10" => if x='0' then q <= "00";
 end if;
 when others => q <= "00";
 end case;
 end if;
end process;

-- lambda
u <= x and q(1);
end booleq2;
```

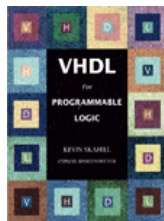
40

40

Mera om VHDL

Mealy, Tappero: *Free Range VHDL*,
freerangefactory.org

Kevin Skahill: *VHDL for programmable logic*,
Addison-Wesley

41

41

Extra redovisningstillfälle:

11/2 kl 13-15 och 13/2 kl 13-15 Muxen 2

För dig som har labb 1 eller 2 kvar.
Ingen anmälan, dvs "först till kvarn".

Svara på mail om projektanmälan

Använda Git i projekt/labbar

42